

Beslutsdatum
2015-05-13

Diarienummer
2015/00390

Vi förändrar arbetsmarknaden

Europeiska socialfonden

Stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling.

Utlysning för ESF Nationellt "Förberedande projekt för satsning på temat Kompetensutveckling med särskilt fokus på omställning och rörlighet"

Utlysning

Nationellt projekt år 2015-2016.

Svenska ESF- rådet har 2015-05-13 beslutat att genomföra en utlysning vid namn "Förberedande projekt för satsning på temat Kompetensutveckling med särskilt fokus på omställning och rörlighet".

Utlysningen ryms inom programområde 1, specifikt mål 1.1.

Svenska ESF-rådet utlyser 5 miljoner för denna satsning. Projektets medfinansieringsgrad ska i denna satsning uppgå till 25 procent.

Utlysningen pågår 2015-05-18 – 2015-06-25. Projekttiden är minst fyra och högst åtta månader.

Det förberedande projektet ska genomföras i bred samverkan bestående av aktörer relevanta för utlysningens förväntade resultat. I denna satsning har därmed projektägaren en sammanhållande roll med juridiskt och ekonomiskt ansvar, medan sakfrågorna ska ägas och genomföras gemensamt av de ingående aktörerna.

Resultatet av det förberedande projektet ska ligga till grund för kommande utlysningar relevanta för aktuellt tema.

Europeiska Socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Beslutsdatum
2015-05-13

Diarienummer
2015/00390

Bakgrund

Socialfondens nationella medel ska förstärka och utveckla den nationella arbetsmarknadspolitiken, vilket även ska bidra till en jämställd arbetsmarknad och en ökad social delaktighet. Det innebär att samtliga satsningar ska bidra till att stärka kvinnors och mäns ställning på arbetsmarknaden, öka övergångarna till arbete och att förstärka kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad. Skillnaden med nationella medel mot regionala är att de nationella medlen avgränsas till satsningar som är väl motiverade för ett nationellt genomförande, det vill säga där lösningen kräver insatser eller åtgärder på nationell nivå. Implementeringar sker dock på såväl lokal som på regional och på nationell nivå. Satsningar med nationella medel ska därmed också förstärka regionalt avsatta medel. För största effekt av de nationella medlen ska satsningar arbetas fram i dialog där relevanta aktörer i samverkan tar sig an en eller flera i förväg identifierade utmaningar.

Mot denna bakgrund utlyser ESF Nationellt under våren 2015 förberedande projekt med olika tematiska fokus. Avsikten med dessa är att lägga en grund för kommande satsningar i ett nästa steg. De förberedande projekten ska i första hand identifiera vilka utmaningar ESF Nationellts kommande satsningar inom respektive tematiskt område ska rikta in sig mot samt identifiera och mobilisera vilka aktörer som behöver samverka för att ta sig an dessa utmaningar. I detta ingår att analysera resultat av tidigare insatser, projekt, forskning eller utredningar varvid samverkan även bör ske med universitet, högskola, annan relevant forskningsmiljö eller kunskapsorganisation.

Temat för denna utlysning

Behovet av omställning och ökad rörlighet orsakas bland annat av geografiska, demografiska och branskmässiga förändringar. Omställningssituationer har gått från enstaka neddragningar till att ha blivit mer av ett kontinuerligt inslag på arbetsmarknaden, vilket påverkar både organisationer och individer. Det har därmed blivit allt vanligare med anställningar som i sin form bygger på kortare eller periodiska anställningskontrakt, vilket i sin tur medför återkommande omställningssituationer. Men ett jobb- eller karriärbyte kan också vara ett sätt för såväl individer som för organisationer att utvecklas och som i sin tur kan möjliggöra för personer som ännu inte är etablerade på arbetsmarknaden att etableras. Omställning och rörlighet har därmed blivit en strategisk fråga både för organisationer och för de anställda, men också för samhället i stort.

Omställning och rörlighet är också relaterat till ett hållbart arbetsliv. Det ställs allt större krav på att man ska kunna vara kvar i arbetslivet längre och högre upp i ålder. Dessutom fortsätter sjukskrivningstalen vara höga och allt fler drabbas av psykisk ohälsa. Ibland kan karriärbyten möjliggöra för ett längre arbetsliv och kan därmed utgöra en pusselbit för ett hållbart arbetsliv, men paradoxalt nog kan en omställningssituation också vara relaterad till ohälsa.

Europeiska Socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Beslutsdatum
2015-05-13

Diarienummer
2015/00390

Idag finns omställningsavtal tecknade mellan parterna, vilket medför att omställningsstöd kan beviljas för anställda som blivit uppsagda på grund av arbetsbrist. Omställningsstödet är ett ekonomiskt stöd avsett att finansiera omställningsprogram. För en majoritet av de som omfattas av omställningsavtalen är kompetensutveckling vägen till en omställning och därmed en ny sysselsättning, Men det finns de som blir kvar i arbetslöshet. Det finns också de som genom omställningsavtalen kommit i ny men temporär sysselsättning, d.v.s. som av olika anledningar inte lyckats få en varaktig sysselsättning och som därmed snart är tillbaka i ny åtgärd inom ramen för omställningsavtalen.

Som komplement till insatser via omställningsavtalen har tillfälliga resursförstärkningar gjorts bl.a. med hjälp av EU:s fondmedel. Under tidigare programperiod har Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (Globaliseringsfonden, EGF) visat sig vara ett effektivt medel för att hjälpa människor som har förlorat sina jobb, särskilt för lågutbildade och mindre gynnade arbetssökande. Även stöd via Socialfonden har getts som en resursförstärkning vid varselsituationer i tidigare programperiod, framförallt inom industrin.

Såväl omställningsavtalen som de insatser som getts via Globaliseringsfonden och via Socialfondens varselsatser har i första hand handlat om individuella lösningar för individen. Även Arbetsförmedlingens uppdrag i omställningssammanhang fokuserar individuella insatser. Att långsiktigt utveckla och förstärka kapaciteten för omställningsarbete inom ramen för omställningsavtalen och kopplingen till utbildningssystemet i syfte att förstärka sambandet mellan utbildning och arbetsliv har därmed inte varit i fokus.

Som tidigare nämnts handlar dock omställning och rörlighet inte enbart om den omställning som uppstår i samband med varsel och uppsägningar. Omställning och rörlighet kan även vara ett sätt för karriärväxling och utveckling. Men medan omställningsavtalen möjliggör omskolning och karriärväxling för personer som omfattas av en omställning är möjligheten för omskolning och karriärväxling utan att en omställningssituation råder, i ännu högre grad avhängigt den enskilda individens resurser. Detta riskerar i sin tur inlåsningseffekter generellt på arbetsmarknaden.

Med inlåsningseffekter avses i detta sammanhang de som skulle vilja förändra sin arbetssituation, till exempel genom att byta jobb eller bli egenföretagare, men som av olika anledningar inte vill eller vågar ta de risker som är förknippade med ett arbetsbyte eller starten av eget företag. Effekterna av dessa inlåsningar är negativa såväl för de anställda som för företaget eller organisationen. Inlåsningseffekter kan också uppstå generellt på arbetsmarknaden genom att det finns de som i samband med sin första etablering tar mindre kvalificerade jobb som inte är relevanta för deras utbildning, vilket i sin tur riskerar inlåsningar på arbetsmarknaden i stort. Oavsett orsak till inlåsning, riskeras alltså negativa effekter att följa både för de anställda och för företagen eller organisationerna, men också för de som ännu inte har etablerat sig på arbetsmarknaden.

Beslutsdatum
2015-05-13

Diarienummer
2015/00390

Den sammantagna bedömningen är att det finns en potential i en nationell satsning på kompetensutveckling kopplat till omställning och rörlighet i bred samverkan mellan arbetsmarknadens parter och tillsammans med utbildningssystemets aktörer och berörda myndigheter, inom ramen för omställningsavtalen. I detta ligger ett behov av att utveckla och förstärka nationella strukturer kopplat till omställning, matchning och rörlighet. Satsningen avgränsas primärt till insatser för i huvudsak sysselsatta kvinnor och män i enlighet med arbetsmarknadens och den enskilde arbetsplatsens behov (Mål 1.1 i det nationella programmet för Socialfonden 2014-2020).

Beskrivning av analys- och planeringsfas, genomförandefas och avslutsfas

Resultatet av det förberedande projektet ska ligga till grund för kommande utlysningar relevanta för aktuellt tema. Satsningen ska på sikt bidra till rådande strukturella utvecklingsbehov kopplade till arbetsmarknadens omställning och rörlighet.

Projekttiden är minst fyra och högst åtta månader. Projektperioden inleds med en kort analys- och planeringsfas och avslutas med en kort avslutsfas. Den huvudsakliga projekttiden däremellan består av en genomförandefas. De tre faserna kan i denna satsning överlappa varandra. I analys- och planeringsfasen ingår att mobilisera aktörer och planera genomförandet. I genomförandefasen genomförs analyser, kartläggningar, dialogmöten och eventuell pilotverksamhet. Möjlighet till transnationellt samarbete bör även undersökas och om så aktuellt, initieras. Det finns möjligheter att även delta i Östersjösamarbetet (t.ex. inom temana Arbetskraftens och ungas rörlighet samt Det goda arbetet). Även möjlighet till fondsamverkan bör undersökas. I avslutsfasen genomförs slutlig dokumentation samt mobilisering för fortsatt utvecklingsarbete. Syfte och innehåll i de olika faserna ska anges i ansökans tidplan.

Integrerat arbete med jämställdhet, tillgänglighet och icke diskriminering vilka också benämns horisontella principer

De horisontella principerna för den här utlysningen är icke-diskriminering, jämställdhetsintegrering och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

För att ett projekt ska kunna bidra till EU 2020-målen om en inkluderande tillväxt, behövs detaljerad kunskap om de problem projekten vill påverka. En jämställdhetsanalys visar skillnader mellan kvinnors och mäns situation på eller utanför arbetsmarknaden och vilka orsakerna till dem är. Det gör projekten mer effektiva och gör att projekt kan genomföra aktiviteter som svarar mot målgruppens behov, problem och förväntningar. Vi rekommenderar metoden 4R som stöd i genomförandet av analysen.

Idag är den svenska arbetsmarknaden starkt könssegregerad. Denna satsning ska på sikt bidra till att motverka denna segregering i samband med omställning och rörlighet. Detta kan exempelvis innebära att rörlighet mellan sektorer beaktas.

Europeiska Socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Beslutsdatum
2015-05-13

Diarienummer
2015/00390

Projektets insatser och aktiviteter ska jämställdhetsintegreras för att belysa skillnader mellan kvinnor och män samt relaterade utmaningar kopplade till kön. Det handlar om att bryta den könssegregerade arbetsmarknaden och minska de hinder som finns för att kvinnor och män ska ges likvärdiga förutsättningar på arbetsmarknaden.

Det finns också olika behov och livsvillkor inom målgrupperna som man behöver känna till. Det är krav på att göra en analys utifrån både jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv. Tillgänglighetsperspektivet innebär att projekten ska identifiera och undanröja hinder för tillgänglighet, och på så sätt möjliggör för kvinnor och män med olika funktionsnedsättningar att bli delaktiga i projektens insatser.

I den europeiska standarden för jämställdhet framgår vad analysen ska innehålla. Se www.esf.se. Att arbeta fördjupat med jämställdhetsintegrering är obligatoriskt i utlysningen.

Utvärdering

Projekt i denna utlysning ska dokumentera och följa upp sitt arbete, men behöver ej utvärderas i detta skede då dess syfte är att verka förberedande inför kommande satsningar.

I det förberedande arbetet är dock en central uppgift, och därmed obligatorisk för projekt i denna satsning, att planera och skapa goda förutsättningar för att kommande satsningar inom temat ska bli utvärderingsbara och att möjlighet ges för att dess resultat och effekter ska kunna fångas.

Detta innebär att projektet under projekttiden ska skapa förutsättningar för utvärdering i utformningen av själva insatsen av de kommande genomförandesatsningarna.

När det förberedande projektet i denna utlysning avslutas ska följande förutsättningar för utvärdering finnas:

- att föreslagna insatser och mål är tydliggjorda och är baserade på strukturerade metoder samt att det är tydliggjort hur dessa kan förväntas påverka de identifierade problemen.
- att information från satsningen kommer att kunna samlas in på ett systematiskt sätt som bl.a. gör det möjligt att jämföra olika insatser.
- att potentiella effekter av satsningen går att analysera samt har förutsättningar för att utvärderas både ur ett individ- och organisations- och systemperspektiv (givet satsningens inriktning).
- att satsningen kommer att kunna utvärderas enligt programmets mål och specifikation.

I utlysningen prioriteras projekt som genomförs i samverkan med lämplig forskning, d.v.s. där akademisk/relevant forskningsmiljö utgör en av de ingående aktörerna i projektet. Forskningen ska dock utgöra ett direkt stöd för satsningen.

Beslutsdatum
2015-05-13

Diarienummer
2015/00390

Utvärdering kommer att vara ett krav i genomförandeprojekten under 2016. Kommande utvärdering ska planeras och riggas av projektägaren i samråd med Svenska ESF-rådet utifrån riktlinjer. Information om uppföljning och utvärdering finns beskrivet på www.esf.se

Nationella utmaningar

Det finns en grupp individer som i samband med en omställningssituation blir kvar i arbetslöshet. Det finns också en andel av de som efter en omställningssituation (exempelvis med hjälp av omställningsavtalen) kommit i ny sysselsättning, men som inte lyckats få en varaktig sysselsättning och som därmed snart är tillbaka i ny åtgärd inom ramen för omställningsavtalen.

- Utmaningen handlar om behovet av effektivare omställningsarbete och där omställningsavtalen inte räcker till eller där inte dess potential nyttjas, vilket inkluderar behovet av tidiga insatser, särskilda insatser för dem med låg formell kompetens, tillvaratagande av befintlig kompetens, ökad samverkan samt anpassning till arbetsmarknadens olika anställningsformer.

Det råder idag generella inlåsnings effekter på arbetsmarknaden. Det finns idag de som skulle vilja förändra sin arbetssituation, men som av olika anledningar inte vill eller vågar ta de risker som är förknippade med ett arbetsbyte eller starten av eget företag. Detta samtidigt som det ställs ökade krav på att man ska kunna vara kvar i arbetslivet allt längre och högre upp i ålder. Inlåsnings effekter kan också uppstå generellt på arbetsmarknaden genom att det finns de som i samband med etablering behövt välja alternativa och/eller mindre kvalificerade jobb som inte är relevanta för deras utbildning. Möjligheten för omskolning och karriärväxling utan att en omställningssituation råder är idag framför allt avhängigt den enskilda individen.

- Utmaningen handlar om ökad rörlighet där rörligheten inte är optimal, vilket inkluderar livslång vägledning, behovet av möjliga karriärbyten och karriärväxlingar såväl interna som externa samt främjande av entreprenörskap och företagande. Detta för att främja det hållbara arbetslivet, tillvarata kompetens för utveckling och ökad tillväxt samt för att motverka inlåsnings effekter på arbetsmarknaden.

Förväntade resultat och effekter av projektet

Satsningen ska på sikt bidra till rådande strukturella utvecklingsbehov som kopplas till arbetsmarknadens rörlighet och rådande omställningar. Det direkta resultatet av det förberedande projektet är emellertid att lägga en grund för kommande utlysningar relevanta för aktuellt tema.

Detta innebär att när det förberedande projektet i denna utlysning avslutas ska följande förutsättningar finnas (se även rubriken Utvärdering ovan):

- att kommande satsning bygger på analys, tillvaratar tidigare erfarenheter, forskning och satsningar inom området samt är baserade på strukturerade metoder

Europeiska Socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Beslutsdatum
2015-05-13

Diarienummer
2015/00390

- att kommande satsning avgränsas till utmaningar som kräver ett nationellt genomförande som förbättrar den nationella arbetsmarknadspolitikens insatser för att effektivisera omställning och rörlighet på arbetsmarknaden
- att föreslagna insatser och mål är tydliggjorda samt att det är tydliggjort hur dessa kan förväntas påverka de identifierade problemen
- att genomförandet av kommande satsning gör det möjligt att jämföra olika insatser
- att identifiering och mobilisering skett av de aktörer som behöver samverka för att ta sig an identifierade utmaningar samt för att tillvarata, tillämpa och implementera dess resultat
- att kommande satsning går att tillämpa i reguljär verksamhet, implementera eller kan påvisa och leda till strukturförändringar

På sikt förväntas satsningen – genom de potentiella genomförandeprojekten – leda till följande resultat och effekter (Slutgiltig fokus och avgränsning fastställs med hjälp av de förberedande projekten):

Att genom nya eller modifierade modeller, permanenta metoder samt kapacitetsbyggande som underlättar omställning och rörlighet

- ge kvinnor och män möjlighet till effektivare omställning och karriärväxling med hjälp av utbildning och livslångt lärande
- ge kvinnor och män möjlighet till effektivare omställning och karriärväxling tack vare tillvaratagande av befintlig kompetens och livslång vägledning
- ge kvinnor och män möjlighet till effektivare omställning och karriärväxling oavsett anställningsform
- ge kvinnor och män möjlighet till effektivare omställning och karriärväxling genom entreprenörskap och företagande
- ge kvinnor och män möjlighet till effektivare omställning och karriärväxling genom ökad rörlighet mellan branscher och sektorer
- underlätta för kvinnor och män till interna karriärbyten som exempelvis tar hänsyn till ålder och erfarenhet
- underlätta för kvinnor och män att karriärväxla samt möjliggöra effektivare omställning genom effektivare samverkan mellan myndigheter, näringsliv och utbildningssystem.

Socialfondens nationella urvalskriterier

Urvalskriterierna motsvarar i stora delar ansökningsfälten i ansökan. Se även den nationella handlingsplanen www.esf.se.

Förutsättningar för projektens genomförande

I denna utlysning ska projekt genomföras i bred samverkan bestående av aktörer relevanta för utlysningens förväntade resultat. Projektägaren ska ha en sammanhållande roll med juridiskt

Europeiska Socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Beslutsdatum
2015-05-13

Diarienummer
2015/00390

och ekonomiskt ansvar, medan sakfrågorna ska ägas och genomföras gemensamt av de ingående aktörerna. Projekt som genomförs i brett partnerskap i samverkan med arbetsmarknadens parter, berörda myndigheter samt med forskning kommer prioriteras.

Svenska ESF-rådet kommer i prioritering av inkomna ansökningar att ta hänsyn till att olika perspektiv på temat omställning och rörlighet beaktas. Projektet bör av samma anledning beakta detta i riggingen, men också planera för att under projektperioden kunna samverka med eventuella övriga prioriterade projekt inom ramen för denna utlysning.

Resultat av tidigare insatser, projekt, forskning eller utredningar ska ha analyserats och ligga till grund för satsningen. Utgångspunkten är att tillvaratagande av tidigare gjorda erfarenheter, forskning och omvärldsbevakning ökar möjligheterna att insatserna ska föra utvecklingen framåt.

Projekt i denna utlysning ska tillvarata och utgå från befintliga koncept eller organiseringsformer i så stor utsträckning som möjligt, men som med fördel anpassas till nya sammanhang eller andra målgrupper genom tillämpning och utveckling.

Projekt i denna utlysning ska fokusera områden där det finns behov av metodutveckling eller komplettering av den ordinarie arbetsmarknadspolitiken och ge effekt för Socialfondens målgrupper både på kort och på lång sikt. Temat för satsningen, omställning och rörlighet, ska tydligt framgå i samtliga planerade insatser likväl som dess koppling till de utmaningar som angrips. Avgränsning och tydliga metodval är centralt. Samtliga insatser, dvs även målgruppsinriktade insatser, ska fokusera strukturella utmaningar. Innovativa metoder och samverkansformer prioriteras i denna utlysning.

Projektet ska beakta att dess planerade insatser på sikt ska bidra till att stärka och höja kvaliteten i den nationella arbetsmarknadspolitiken. Detta medför att prioriterade projekt och dess planerade insatser ska vara såväl operativt som strategiskt förankrade.

Projektid och projektlängd

Projektlängden i aktuell utlysning är minst fyra och högst åtta månader. Projekten kan starta tidigast den 15 september 2015 och senast 15 oktober 2015.

Säkerställande av medfinansiering

I projektansökan ska anges hur medfinansieringen kommer att säkerställas och vad den kommer att bestå av. I samband med beredning av ansökan kommer Svenska ESF-rådet att säkerställa och bedöma angiven medfinansiering. Det är viktigt att ansökan innehåller aktuella och kompletta kontaktuppgifter till angivna medfinansierare.

Statsstöd

Ekonomiskt stöd från Europeiska socialfonden omfattas av EU:s regler om statsstöd. Möjligheterna att lämna ekonomiskt stöd till näringslivet regleras och bedöms enligt gällande fördrag och förordningar. En redogörelse för sådant statligt stöd inklusive stöd av mindre betydelse som företag som deltar i insatsen mottagit de senaste tre åren ska bifogas ansökan om stöd.

Europeiska Socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

Beslutsdatum
2015-05-13

Diarienummer
2015/00390

Kostnadseffektivitet och lagen om offentlig upphandling (LOU)

Samtliga stödsökande ska vid köp av varor och tjänster verka för att kostnadseffektivitet uppnås. Stödsökande som är upphandlande enheter enligt LOU ska även tillämpa denna lag inom projektverksamheten. Stödsökande i den ideella och privata sektorn är normalt inte berörda av LOU. Här krävs istället att man kan visa att man har agerat på i övrigt affärsmässiga villkor, vilket i normalfallet innebär att köp av varor och tjänster ska utsättas för konkurrens och att principerna om likvärdighet, icke diskriminering, öppenhet, ömsesidigt godkännande samt proportionalitet beaktas så att kostnadseffektivitet uppnås.

Utlysningen

Utlysningen öppnar den 18 maj 2015 och stänger kl. 16.00 den 25 juni 2015. Du ansöker om stöd för ditt projekt direkt i vår internetjänst Projektrummet. För att kunna använda Projektrummet måste du ha ett användarkonto. Om du inte har ett sedan tidigare skapar du det direkt i Projektrummet, se www.esf.se.

OBS! För att ansöka i nya Projektrummet behöver du registrera ett nytt användarkonto. Konton som används i "gamla" projektrummet kan inte användas för nya projektrummet.

Eventuella bilagor samt missiv skickas antingen per post till Svenska ESF-rådet, Box 471 41, 100 74 Stockholm eller via e-post till esf@esf.se. Vid frågor kring denna utlysning kontaktas Susan Sundqvist-Pettersson, e-post: susan.sundqvist-pettersson@esf.se tfn 036-34 75 32 eller Mats Andersson, e-post: mats.andersson@esf.se tfn 019-16 54 73.

Budget

De schabloner och enhetskostnader som Svenska ESF-rådet publicerar tillsammans med budgetmallen är tvingande. I denna utlysning ska projektens medfinansieringsgrad uppgå till 25 procent.

I samband med beredning av ansökan kommer Svenska ESF-rådet att säkerställa och bedöma angiven medfinansiering. Det är därför viktigt att ansökan innehåller aktuella och kompletta kontaktuppgifter till angivna medfinansierare.

Beskrivning av deltagare

Projektet i denna utlysning ska genomföras i bred samverkan bestående av aktörer relevanta för utlysningens förväntade resultat. Deltagarna kan exempelvis vara anställda inom arbetsmarknadens organisationer och berörda myndigheter, d.v.s. inom verksamheter som är relevanta för satsningens genomförande samt dess resultat. Arbetsplatsförankring är ett krav för denna utlysning.